

SÄHKÖISTYVÄ SUOMI -SELVITYS

Fortumin teettämän kyselytutkimuksen tulokset ja havainnot
Marraskuu 2025

SISÄLLYSLUETTELO

Tiivistelmä

1. Kohti sähköistyvää Suomea

Miksi Suomen pitäisi mielestäsi sähköistyä?

Suomalaiset arvostavat sähköistymistä ilmaston ja omavaraisuuden vuoksi

Sähköistymisen vaikutukset kansallisesti ja kunnallisesti

Sähköistyminen on Suomen kilpailukyvyyn perusta

Fortum haluaa varmistaa fossiilivapaan sähkön saatavuuden

Tulevaisuuden sähköistymistä ja joustoa vedyn ja sähköpohjaisen lämmön avulla

Paras lopputulos syntyy eri tuotantomuotojen tasapainosta

2. Kuluttajat sähköistyvässä Suomessa

Huoli omasta taloudesta ja kotitalouksien eriarvoistumisesta

Miten puhdas siirtymä vastaanotetaan koti- tai mökkipaikkakunnalla

Miten suomalaiset näkevät oman roolinsa energian kuluttajina

3. Pohjoismaiden yhteinen suunta

Suomalaisten tuki muutokselle

Pohjoismaiden yhteinen suunta

Usko hiilineutraaliustavoitteiden saavuttamiseen hiipuu

Valtiolta odotetaan vastuuta sähköistymisen edistämisessä

Sähköistymisen kiihdyttäminen vaatii kysyntää sen lopputuotteille

Miten kysyntää tulisi kasvattaa?

Fortum ehdotukset sähköistämisen edistämiseksi

Kyselyn toteutti Norstat
Fortumin toimeksiannosta

Ajankohta: 4.–11.9.2025

Toteutustapa: nettipaneeli

Otoskoko: 2020

Suomen väestö, ikäluokat 18–74
Virhemarginaali 2–3 % (p=0,95)

SÄHKÖISTYVÄ SUOMI – TIIVISTELMÄ

Sähköistymisellä tarkoitetaan siirtymistä fossiilista energialähteistä fossiilivapaaseen sähkseen yhteiskunnan eri sektoreilla.

Fortumin teettämän kyselytutkimuksen mukaan suomalaiset pitävät sähköistymistä tärkeänä, ja myös Ruotsissa sähköistymisen kannatus on vahvaa. Tämä selviää Fortumin teettämässä Sähköistyvä Suomi -kyselytutkimuksessa, johon vastasi yli 2000 suomalaista syyskuussa. Kyselytutkimus toteutettiin Ruotsissa keväällä ja Suomessa syksyllä 2025.

Sähköistyminen on ilmastotavoitteiden ja ympäristön kannalta välttämätöntä, mutta sillä on myös laajoja yhteiskunnallisia ja taloudellisia vaikutuksia. Sähköistymisen merkitystä Suomen ja Pohjoismaiden kilpailukyvyille ei kuitenkaan vielä täysin hahmoteta.

Sähköistyvä yhteiskunta kasvattaa energiaomavaraisuutta ja huoltovarmuutta. Riippuvuus fossiilista polttoaineista vähenee ja ennakoitavuus vahvistuu.

Tutkimuksen mukaan suomalaiset eivät ole valmiita maksamaan korkeampaa hintaa hyödykkeistä, joiden valmistamisessa käytetty energia on vähäpäästöistä.

Suomalaisten mielestä vastuu sähköistymisestä on erityisesti valtiolla sekä teollisuudella ja yrityksillä. Suomalaiset näkevät sähköistymisen sekä poliittisena että markkinaehtoisena kehityksenä.

Fortum korostaa kunnianhimoisen ja ennakoitavan ilmastopolitiikan, investointeihin kannustavan toimintaympäristön sekä tasapainoisen sähköjärjestelmän merkitystä sähköistymisen vauhdittamisessa. Sähköistyminen nähdään avaimena puhtaampaan ja omavaraisempaan huomiseen sekä Suomen kilpailukyvyyn perustana.

1. KOHTI SÄHKÖISTYVÄÄ SUOMEA

MIKSI SUOMEN PITÄISI MIELESTÄSI SÄHKÖISTYÄ?

Vastaajat pitävät ilmastonmuutoksen hillintää ja energiaomavaraisuutta tärkeimpinä syinä sähköistymiselle.

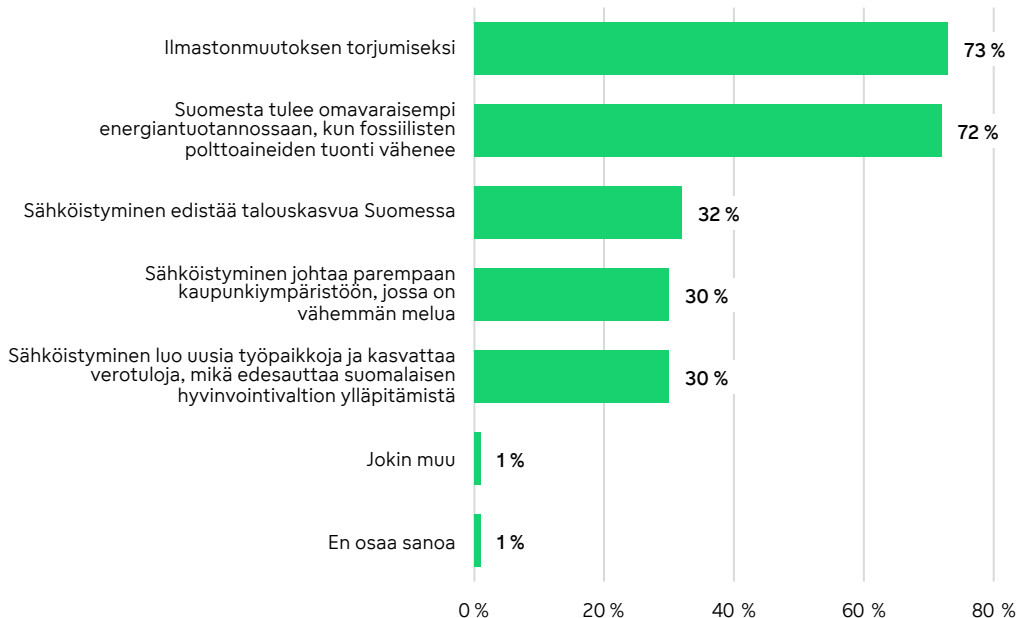
Sähköistyminen liittyy vastaajien mielessä vahvasti arjen välineisiin, kuten sähköautoihin. Kolmannes vastaajista uskoo sähköistymisen luovan vähemmän melua kaupunkiin.

Sähköistymisen luoma talouskasvu ja uudet työpaikat sekä verotulot keräsivät vastauksia kolmannekselta vastaajista.

SÄHKÖISTYMINEN EI TAPAHDU ITSESTÄÄN

Muutos vaatii pitkäjänteistä ja ennustettavaa politiikkaa niin Suomessa kuin EU-tasollakin. Avainasemassa ovat sähköistymis- ja ilmastotavoitteet, joista ei nyt ole varaa lipsua, jotta edellytykset uusille fossiilivapaata sähköä käyttäville investoinneille olisivat mahdollisimman hyvät.

MIKSI SUOMEN PITÄISI MIELESTÄSI SÄHKÖISTYÄ?

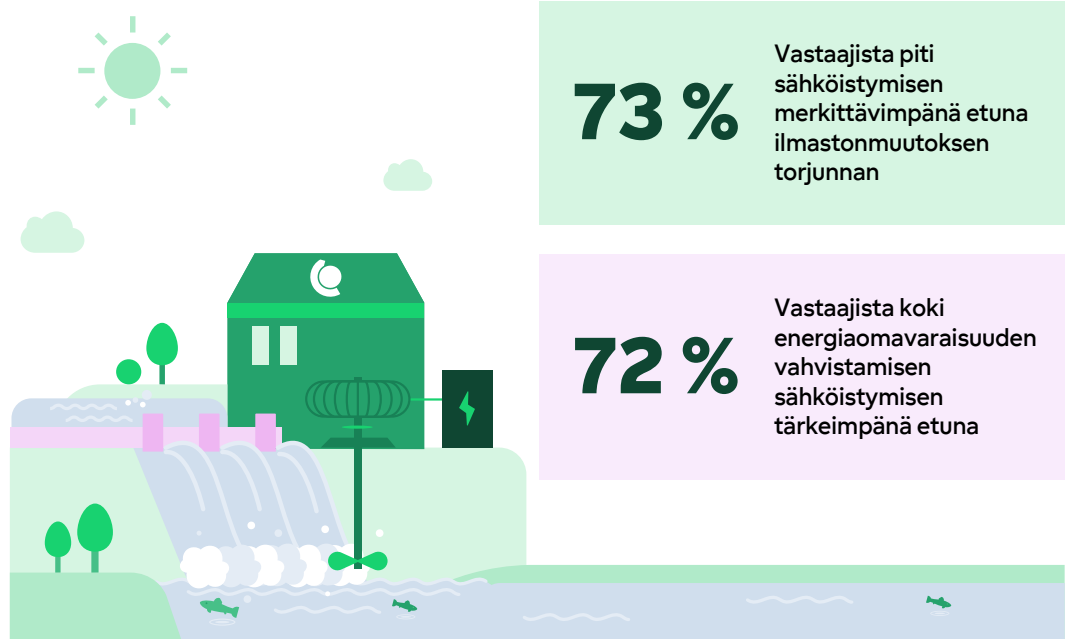
SUOMALAISET ARVOSTAVAT SÄHKÖISTYMISTÄ ILMASTON JA OMAVARAISUUDEN VUOKSI

Sähköistymisen merkittävimpinä etuina suomalaiset pitävät ilmastonmuutoksen hillitsemisen (73 %) ja energiaomavaraisuuden vahvistamisen (72 %). Sähköistymisen nähdään siis tarjoavan Suomelle mahdollisuuden vähentää päästöjä ja vahvistaa omavaraisuutta sekä huoltovarmuutta.

Sähköistyminen on ratkaisevaa ilmastonmuutoksen hillitsemisessä, teollisuuden sähköistäminen onkin edellytys hiilineutraaliuden saavuttamiselle Euroopassa.

SÄHKÖISTYMINEN VAHVISTAA OMAVARAISUUTTA

Fossiilista polttoaineista luopuminen on tärkeää omavaraisuutemme sekä kriisinkestävyytemme varmistamiseksi. Tasapainoinen energiajärjestelmä tukee Suomen energiaomavaraisuutta ja vahvistaa huoltovarmuutta.

SÄHKÖISTYMISEN VAIKUTUKSET KANSALLISESTI JA KUNNALLISESTI

Sähköistymisellä uskotaan olevan positiivisia vaikutuksia ympäristöön ja jossain määrin myös talouteen ja työllisyyteen – mutta enemmän kansallisella kuin oman lähiympäristön tasolla.

Sähköistymisen vaikutukset nähdään positiivisemmin kasvukeskuksissa ja erityisesti Uudellamaalla.

Vaikka sähköistämisellä on kansalaisten tuki, sen merkitystä Suomen ja Pohjoismaiden kilpailukyvyllä ei vielä täysin hahmoteta. Vain 32 % ajattelee, että sähköistymisellä on talouskasvua edistävä vaikutus Suomessa.

KUNTIEN TALOUDELLISET KANNUSTEET INVESTOINTIEN HYVÄKSYMISEEN TULEE SÄILYTTÄÄ

Selkeä taloudellinen hyöty kasvattaa sähköntuotantoinvestointien paikallista hyväksyttävyyttä.

Sekä uusien tuuli- ja aurinkovoimainvestointien varmistamiseksi että vesivoiman toimintaedellytysten säilyttämiseksi on tärkeää, että kunnat saavat kiinteistöverojen ja kuntien valtionosuusjärjestelmän kautta täyden hyödyn alueellaan olevista voimalaitoksista. Valtionosuusjärjestelmää uudistettaessa, kuntien voimalaitoksista saamaa hyötyä ei saa vähentää.

✓ SÄHKÖISTYMINEN ON SUOMEN KILPAILUKYVYN PERUSTA – AVAIN TALOUSKASVUUN JA TYÖLLISYYTEEN

Sähkön hinta on tällä hetkellä Suomessa EU:n alimpien joukossa. Edullinen sähkön hinta on historiallisesti ollut tärkeä osa Suomen teollisuuden kilpailukykyä ja on sitä myös tulevaisuudessa. Suomen kilpailuetu on, että meillä on hyvät edellytykset sähköistymiselle halvemalla kuin monissa muissa maissa.

Edullisen hintansa lisäksi Suomen sähköntuotanto on jo 95-prosenttisesti fossiilivapaata eli se tuotetaan lähes kokonaan tuuli-, vesi- ja ydinvoimalla. Tämä tekee maamme erityisen houkuttelevaksi fossiilivapaata sähköä tarvitsevalle teollisuudelle kuten vihreälle teräkselle, vähäpäästöiselle alumiinille tai datakeskuksille.

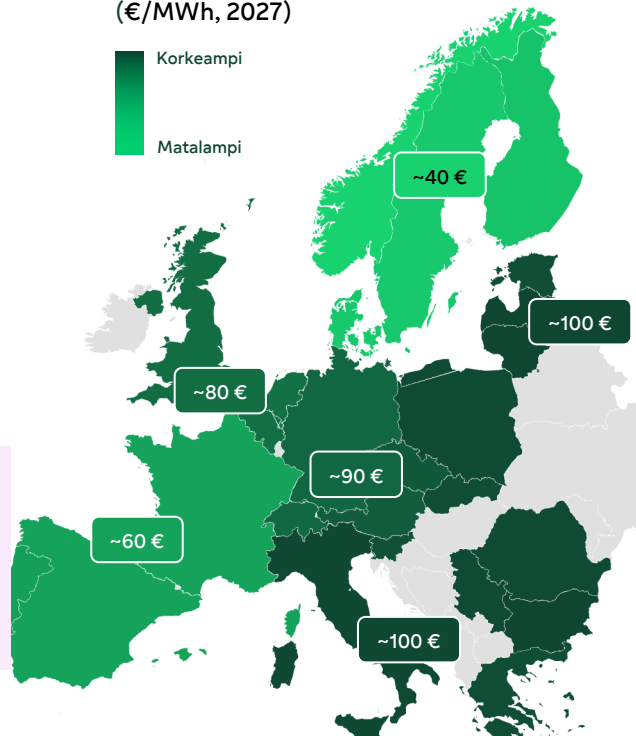
Puhtaan siirtymän tuloksena syntyvät energia- ja teollisuuslaitokset tuovat kuntiin verotuloja, työtä, ja elinvoimaa sekä vahvistavat Suomen huoltovarmuutta, hyvinvointia ja ilmastohyötyjä. Niillä on tärkeä rooli maamme kilpailukyvyn ja hyvinvoinnin kasvattamisessa.

32 %

Vastaajista ajattelee, että sähköistymisellä on talouskasvua edistävä vaikutus Suomessa.

SÄHKÖN MARKKINAHINTA
(€/MWh, 2027)

Korkeampi
Matalampi

Kartan data: Fortum Investor day material, 2025

FORTUM HALUAA VARMISTAA FOSSIILIVAPAAN SÄHKÖN SAATAVUUDEN

TUULI- JA AURINKOVOIMAN sijoittamisessa tulee huomioida paikalliset olosuhteet

Tuuli- ja aurinkovoimalat suunnitellaan pääsääntöisesti maanomistajilta vuokratulle maalle, josta tehdään pitkäaikainen maanvuokrasopimus. Nykysääntelyn lähtökohhta tuuli- ja aurinkovoimaloiden sijoittamisesta perustuu paikallisten olosuhteiden huomioimiseen. Tuulivoimaloiden osalta melu- ja välkevaikutukset tutkitaan tapauskohtaisesti ja ne riippuvat esimerkiksi paikallisen maaston muodoista. Paikalliset luontoarvot, alueen muu käyttö sekä lähiasukkaiden mielipiteet ovat myös ohjaavia tekijöitä hankkeita suunniteltaessa.

Hallituksen esittämä pitkä ja kiinteä vähimmäisetäisyys tuulivoimalan ja asutuksen väliin ei ota näitä tärkeitä suunnittelukriteereitä huomioon ja vähentää huomattavasti rakennettävien tuulivoimaloiden määrää. Tällöin suuri osa Suomen tuulivoimapotentialista jää hyödyntämättä ja kuntaan jäävien veroeurojen määrä laskee oleellisesti.

VESIVOIMAN toimintaedellytykset tulee säilyttää

Tällä hetkellä vesivoima on merkittävin sähköjärjestelmämme säätövoima. Vesivoiman rooli säätövoimana on korostunut entisestään säästä riippuvaisten tuuli- ja aurinkoenergian lisääntymisen myötä. Säätövoimana vesivoima myös mahdollistaa osaltaan uusia sääriippuvaisia puhtaan siirtymän hankkeita.

Säätökykyisen vesivoiman toimintaedellytysten vahvistaminen vaatii, että voimalaitosten lupaehdot ovat joustavia.

Vesivoiman lyhytaikaissäätö aiheuttaa ympäristövaikutuksia, mutta hyvällä tuotannon suunnittelulla ja oikein kohdistetuilla ympäristönhoitotoimilla niitä voidaan lieventää. Sähköjärjestelmän kannalta olisi tärkeää löytää keinoja säädön vaikutusten vähentämiseen – ei säätökyvyn vähentämiseen.

Joustavana ratkaisuna myös pumppuvoimaloilla voi olla merkittävä rooli energijärjestelmän tasapainottajana.

YDINVOIMAA tulee kohdella tasapuolisesti EU-lainsäädännössä - uusi ydinvoima tarvitsee myös riskienjakoa

Nykyään ydinvoimaa syrjitään EU:ssa esimerkiksi uusiutuvaa energiaa koskevassa direktiivissä, vaikka ydinvoima on fossiilivapaata ja edistää ilmastotavoitteita. Ydinvoima tulisi asettaa samaan asemaan muiden puhtaiden energiamuotojen kanssa.

Tällä hetkellä ydinvoima ei ole taloudellisesti kannattavaa pelkästään markkinaehtoisesti. Uuden ydinvoiman vaatima iso investointi yhdistettynä pitkään rakennusaikaan ja sähkön hinnan epävarmuuteen edellyttää tehokasta riskinjakamista yksityisen ja julkisen sektorin välillä.

Ydinvoiman lisärakentaminen voidaan mahdollistaa tukimekanismien yhdistelmällä, sisältäen esimerkiksi rahoitustuen (kuten valtion myöntämä rakennuslaina tai valtion takaukset) ja tuotantotuen (kuten hinnanerosopimus, Contracts for Difference, CfD). Tällainen mekanismien yhdistelmä on suunnitteilla esimerkiksi Ruotsissa.

TULEVAISUUDEN SÄHKÖISTYMISTÄ JA JOUSTOA VEDYN JA SÄHKÖPOHJAISEN LÄMMÖN AVULLA

VEDYN tulevaisuuden potentiaalin hyödyntäminen sähköistymisessä edellyttää pitkäaikaisia markkinasignaaleja ja valtion tukea

Vety ja sen johdannaiset voivat olla keskeisessä roolissa tulevaisuuden sähköistymisessä, kunhan niitä voidaan tuottaa kilpailukykyiseen hintaan. Vety on monipuolinen ja fossiilivapaa ratkaisu, kun sen valmistuksessa käytetään puhdasta sähköä maakaasun sijaan. Tulevaisuudessa fossiilivapaa vety vähentää päästöjä sektoreilla, joissa sähköistäminen on vaikeaa tai kallista, kuten raskaassa liikenteessä, lentoliikenteessä, merikuljetuksissa sekä teräs- ja kemianteollisuudessa.

Vety toimii sekä raaka-aineena että polttoaineena, ja se voikin toimia joustavana ratkaisuna, joka yhdistää energiajärjestelmän eri osia ja auttaa vähentämään päästöjä useilla sektoreilla samanaikaisesti.

Vedyn toinen merkittävä etu on sen varastoitavuus, mikä mahdollistaa uusiutuvan energian tuotannon tasapainottamisen: vetyä voidaan tuottaa edullisen sähkön aikana ja käyttää varastoituna, kun hinta on korkea.

Vedyn rooli energiantuotannossa on vielä hyvin pieni, ja monet hankkeet ovat viivästyneet tai peruuntuneet, mikä on hidastanut ennustettua kehitystä. Suurin este vedyn kehitykselle on hinta. Ilman valtion tukea tai pitkäaikaisia markkinasignaaleja kysynnästä monet hankkeet jäävät kannattamattomiksi. Suomesta puuttuu vielä infrastruktuuri vedyn varastointiin ja siirtoon sekä selkeät säännöt ja standardit sen käsittelyyn.

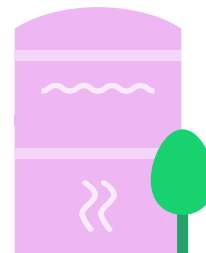
KAUKOLÄMMÖN sähköistäminen osana kehittyvää energiajärjestelmää edellyttää pitkäjänteistä ja ennakoitavaa sääntelyä

Sähköpohjainen kaukolämpö korvaa fossiilisten polttoaineiden käyttöä. Se hyödyntää tasaista ja varmaa lämpöä mm. datakeskusten ja jätevesien hukkalämmöstä ja ympäröivästä ilmasta, sähkön hintavaihtelua sekä energiavarastoja isossa mittakaavassa. Kaukolämpöjärjestelmä on optimoitu käyttämään parhaita lämmönlähteitä ja energiatehokkaita teknologioita joka hetki. Ne turvaavat toimitusvarmuutta vuoden ympäri.

Kaukolämpö tuo energiamarkkinalle kaivattua kysyntäjoustoa järjestelmätasolla. Sähkökattilat tuottavat edullisen sähkön aikana lämpöä varastoon, josta se jaetaan kiinteistöihin kysynnän ja sähkönhinnan noustessa. Tämä vapauttaa sähkökapasiteettia muuhun käyttöön ja tuo tasapainoa energiajärjestelmään.

Kaukolämpö lämmittelee 46 % Suomen asuin- ja palvelurakennuksista. Sen sähköistäminen edellyttää pitkäjänteistä ennakoitavaa sääntelyä ja riittävää rahoitusta.

Kaukolämpöjärjestelmä on valmis infrastruktuuri, joka mahdollistaa hukkalämpöjen kattavan hyödyntämisen, lämmön toimitusvarmuuden, ison mittakaavan kysyntäjouaston sekä kotimaisen, kilpailukykyisen ja modernin lämmityksen pitkälle tulevaisuuteen.

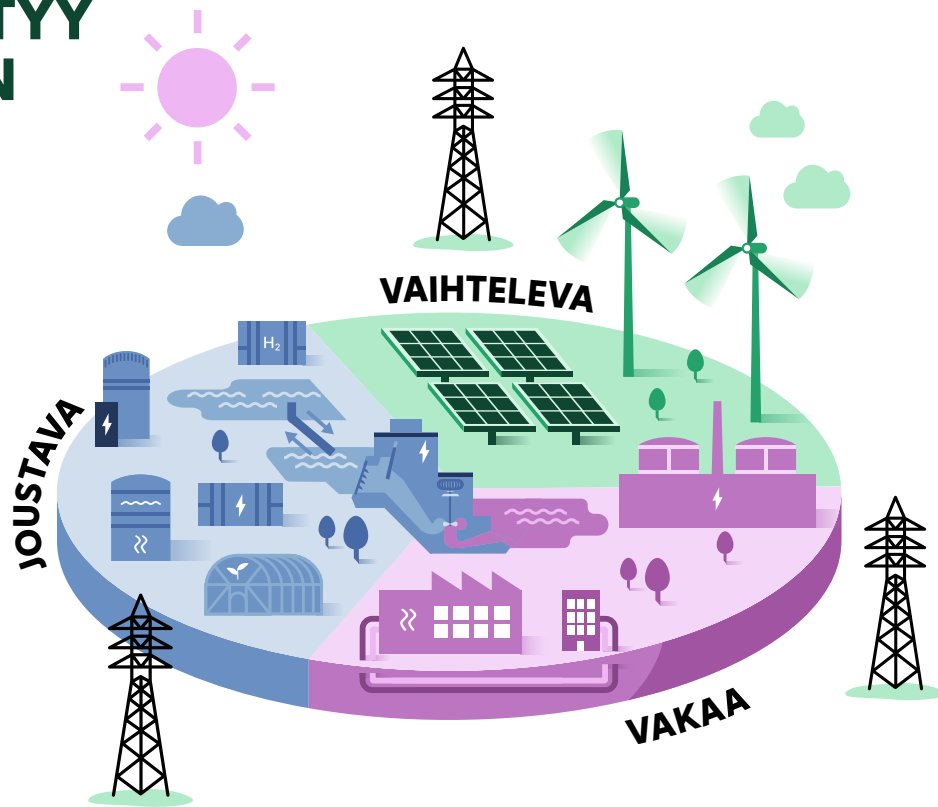
PARAS LOPPUTULOS SYNTYY ERI TUOTANTOMUOTOJEN TASAPAINOSTA

✓ FORTUMIN ”LAUTASMALLI”

Yhteiskunnan sähköistyminen asettaa vaatimuksia myös sähköjärjestelmälle, kun valtaosa uudesta kysynnästä lähivuosina tullaan kattamaan sään mukaan vaihtelevalla uusiutuvalla energialla. Tämä edellyttää eri energialähteiden tasapainoista roolitusta.

Tasapainoinen energijärjestelmä tarvitsee sääröippuvaista tuuli- ja aurinkovoimaa, joustavaa säätövoimaa kuten vesivoimaa, vakaata perusvoimaa ydinvoimasta sekä kulutuksen joustoa, muun muassa sähköpohjaisesta kaukolämmöntuotannosta.

Kulutusta ajoittamalla yksityiset sähkökäyttäjät ja sähköä käyttävä teollisuus voivat tehdä hyvää sekä omalle sähkölaskulleen että koko sähköjärjestelmälle. Pienikin jouston mahdollisuus voi tuoda mittavia säästöjä etenkin paljon energiaa käyttäville.

2. KULUTTAJAT SÄHKÖISTYVÄSSÄ SUOMESSA

HUOLI OMASTA TALOUDESTA JA KOTITALOUKSIEN ERIARVOISTUMISESTA

Sähköistyminen nähdään yhteiskunnalle tärkeänä tavoitteena, mutta sen vaikutus omaan talouteen huolettaa suomalaisia.

Sähköistymisen pelätään nostavan arjen kustannuksia (sähkö, lämmitys) ja lisäävän kotitalouksien eriarvoisuutta.

KULUTUKSEN AJOITTAMISEN ROOLI

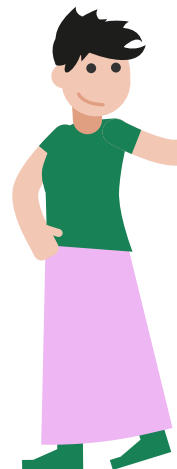
Kulutusta ajoittamalla emme pelkästään tee hyvää omalle sähkölaskullemme vaan osallistumme aktiivisesti sähköjärjestelmän tasapainottamiseen. Sähkön hinta kertoo meille, milloin sähköä on saatavilla runsaasti ja milloin taas niukemmin. Hintahailunta on osa tämän päivän sähköjärjestelmää. Olemassa olevat ja tulevaisuuden älypalvelut tuovat uusia mahdollisuuksia kulutuksen ajoittamiseen.

45 %

Vastaajista on huolissaan sähkön hinnan noususta sekä hintavaihteluista

29 %

On huolissaan kotitalouksien eriarvoistumisesta

MIKÄ HUOLETTAA SINUA ENITEN SÄHKÖISTYMISSÄ?

MITEN PUHDAS SIIRTYMÄ VASTAANOTETAAN KOTI- TAI MÖKKIPAIKKAKUNNILLA

Fortum kysyi millaisia ns. vihreän siirtymän investointeja suomalaiset olisivat valmiita näkemään, niin koti- tai mökkipaikkakunnalla. Suurin osa suomalaisista toivoo näkevänsä investointeja erityisesti älykkäisiin energia- ja sähkön varastointiratkaisuihin, hiilidioksidin talteenottoratkaisuihin sekä sähköistyvään teollisuuteen.

Vain 12 % suomalaisista ei halua nähdä minkäänlaisia puhtaan siirtymän investointeja omalla mökkipaikkakunnallaan, kotipaikkakunnille investointien vastustaminen on vain 8 % luokkaa.

MILLAISIA NS. VIHREÄN SIIRTYMÄN INVESTOINTEJA OLISIT VALMIS NÄKEMÄÄN?

Suomalaiset ovat valmiita lisäämään kotikuntaansa lisää fossiilivapaata sähköntuotantoa (tuuli-, aurinko- ja ydinvoimaa) sekä sähkön ja lämmön yhteistuotantoa. Tuulivoimaa toivotaan kotikuntaan ydinvoimaa enemmän.

Mökkeilevät suomalaiset ovat valmiita lisäämään kesänviettopaikkakunnilleen enemmän uusiutuvaa aurinko- ja tuulivoimaa, mutta selvästi vähemmän ydinvoimaa sekä sähkön ja lämmön yhteistuotantoa.

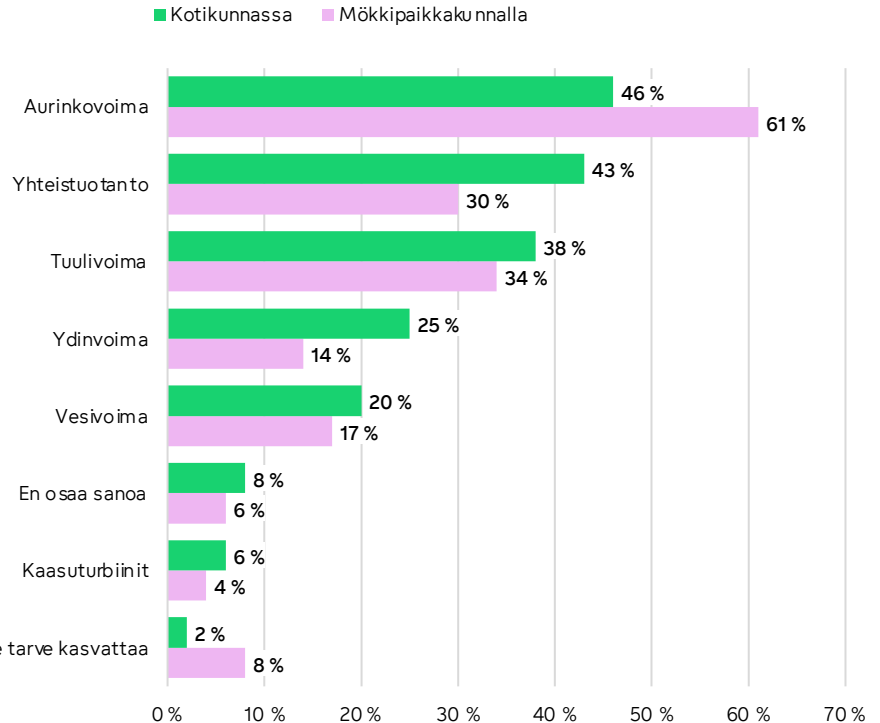
Mökkipaikkakunnilla sähköntuotannon määrän kasvattaminen nähdään selvästi vähemmän tärkeänä kuin omalla kotipaikkakunnalla.

YHTEISTYÖ JA LÄPINÄKYVYYS AVAINASEMASSA HYVÄKSYTTÄVYYDESSÄ

Yhteistyö ja avoin vuoropuhelu ovat ratkaisevia puhtaan siirtymän hankkeiden paikallisessa hyväksynnässä. Paikallisyhteisöt tulee ottaa mukaan jo suunnitteluvaiheessa ja varmistaa, että heidän huolensa kuullaan ja ymmärretään.

MILLAISTA SÄHKÖNTUOTANTOA OLISIT VALMIS LISÄÄMÄÄN?*

*Kyselyssä ei tehty eroa esim. kotitalouksen aurinkopaneelien ja teollisten aurinkopuiston välillä.

MITEN SUOMALAISET NÄKEVÄT OMAN ROOLINSA ENERGIAN KULUTTAJINA?

Suurin osa suomalaisista on valmis joustamaan sähkökäytöstään, mutta vain, mikäli siitä koituu säästöä sähkölaskussa.

Tutkimuksen perusteella voi todeta, että suomalaiset eivät halua kuluttajan joutuvan maksamaan yhteiskunnan sähköistymistä.

Lähes puolet vastaajista kertoo, etteivät he ole valmiita maksamaan korkeampaa hintaa hyödykkeistä, jotka on tuotettu vähäpäästöisellä energialla.

Suurinta kannatusta saivat energiatehokkaat kodinkoneet (31 %) ja kierrätysmateriaaleista tuotetut tai muuten vähäpäästöisesti tuotetut vaatteet ja muut tekstiilit (22 %).

67 %

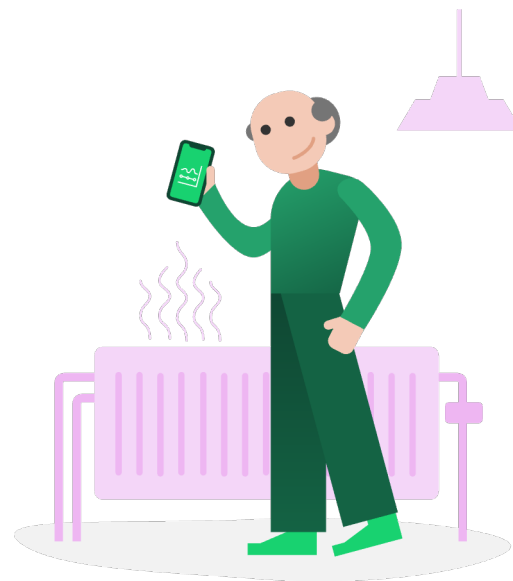
Kertoo olevansa vähintään jonkin verran valmis joustamaan sähkökäytöstään

13 %

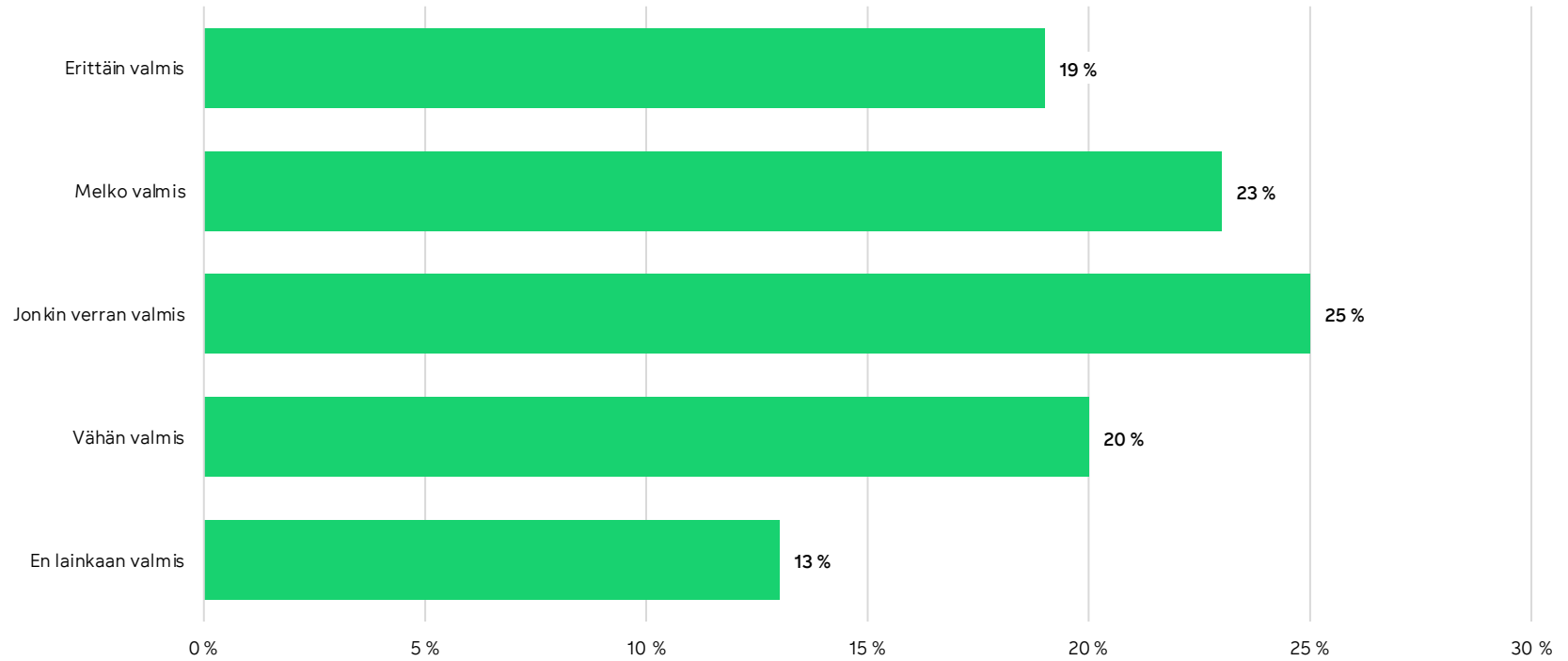
Vastaajista kertoo, etteivät he ole lainkaan valmiita joustamaan sähkön kulutuksestaan

68 %

Vastaajista kokee sähkölaskussa säästämisen kannustavan eniten kulutusjouston lisäämiseen

SÄHKÖN KULUTUSJOUSTOLLA TARKOITETAAN SÄHKÖN KÄYTÖN SIIRTÄMISTÄ ERI AIKAAN KULUTUKSEN JA HINNAN MUKAAN. KUINKA VALMIS OLISIT MUUTTAMAAN SÄHKÖNKULUTUSTASI SÄHKÖN HINNAN TAI KUORMITUKSEN PERUSTEELLA?

3. POHJOISMAIDEN YHTEINEN SUUNTA

SUOMALAISTEN TUKI MUUTOKSELLE

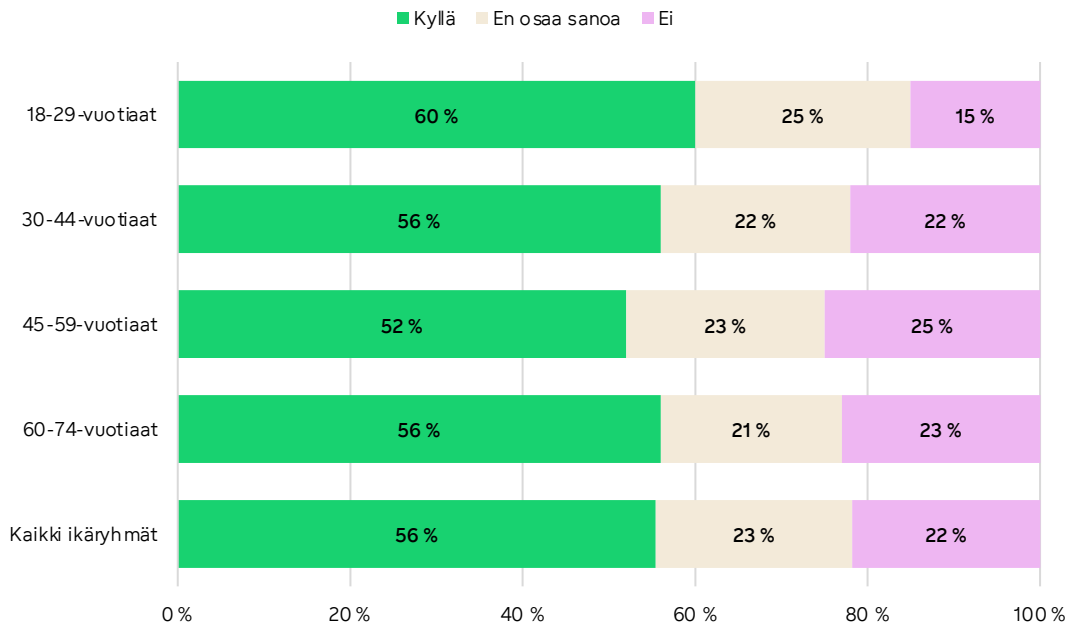
Suomalaisista selvästi yli puolet uskoo, että yhteiskunnan tulee sähköistyä

- Vahvimmin sähköistymistä kannatetaan nuoremmissa ikäryhmissä (18–24-vuotiaat 63 %) ja korkeakoulutetun väestön keskuudessa (62 %).
- Kannatus vaihtelee alueittain: Uudellamaalla jopa 63 % kannattaa sähköistymistä, kun taas esimerkiksi Etelä-Pohjanmaalla ja Kainuussa kannatus jää alle 40 %:n.

56 %

Kaikista vastaajista kannattaa sähköistymistä

PITÄISIKÖ SUOMALAISEN YHTEISKUNNAN MIELESTÄSI SÄHKÖISTYÄ?

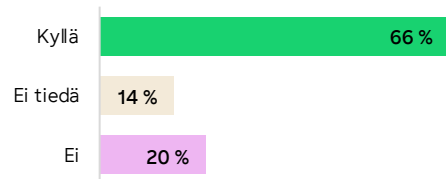

POHJOISMAIDEN YHTEINEN SUUNTA – MYÖS RUOTSALAISET KANNATTAVAT SÄHKÖISTYMISTÄ

Sähköistymisen kannatus on vahvaa myös Ruotsissa (66 %).

Ilmastonmuutoksen hillitsemisen tärkeys korostuu ruotsalaisten vastaajien keskuudessa merkittävästi.

PITÄÄKÖ RUOTSIN MIELESTÄSI SIIRTYÄ SÄHKÖISTYNEEMPÄÄN YHTEISKUNTAAN?

MIKSI RUOTSIN PITÄISI MIELESTÄSI SIIRTYÄ SÄHKÖISTYNEEMPÄÄN YHTEISKUNTAAN?

USKO HIILINEUTRAALIUSTAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISEEN HIIPUU

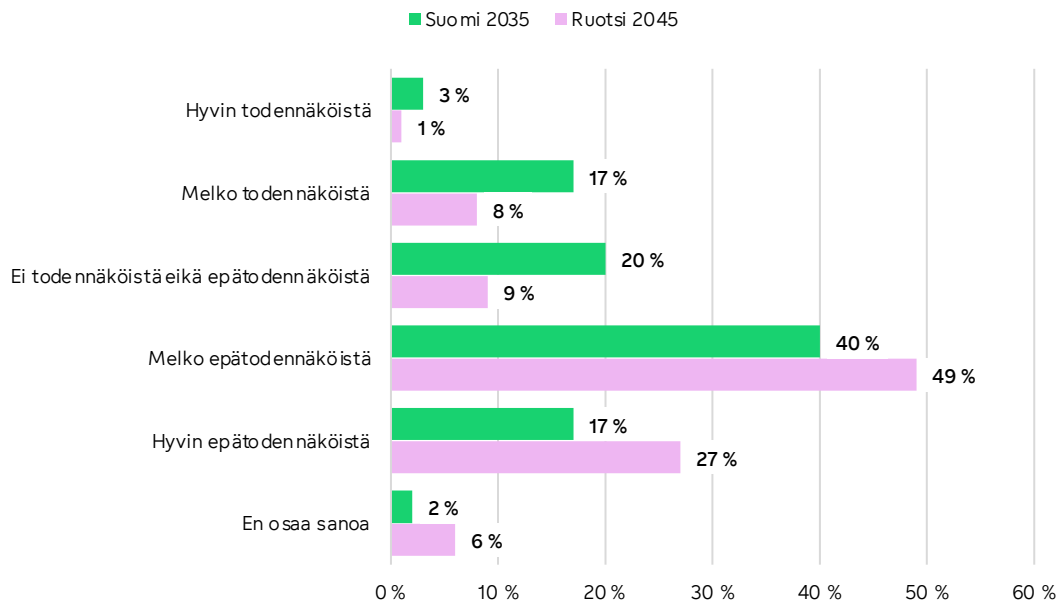
Entistä harvempi pohjoismaalainen näkee hiilineutraaliustavoitteiden saavuttamisen todennäköisenä.

Suomalaiset eivät usko Suomen olevan aikataulussa vuoden 2035 ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi (57 % pitää sitä epätodennäköisenä tai hyvin epätodennäköisenä) Samalla he ovat huolissaan siitä, että sähkön hinta nousee ja kotitalouksien välinen eriarvoisuus kasvaa.

EU 2040 ILMASTOTAVOITTEISTA TÄRKEÄ SOPU

EU:n jäsenvaltiot sopivat hiljattain uudesta vuoden 2040 ilmastotavoitteesta, mikä vahvistaa yhteistä sitoutumista päästöjen vähentämiseen. Vaikka komission alkuperäistä ehdotusta osin lievennettiin ja monet yksityiskohdat ovat vielä avoimia, sopimus tuo pitkän aikavälin näkyvyyttä investoinneille puhtaaseen siirtymään.

KUINKA TODENNÄKÖISESTI HIILINEUTRAALIUSTAVOITTEET SAAVUTETAAN?

VALTIOLTA ODOTETAAN VASTUUTA SÄHKÖISTYMISEN EDISTÄMISESSÄ

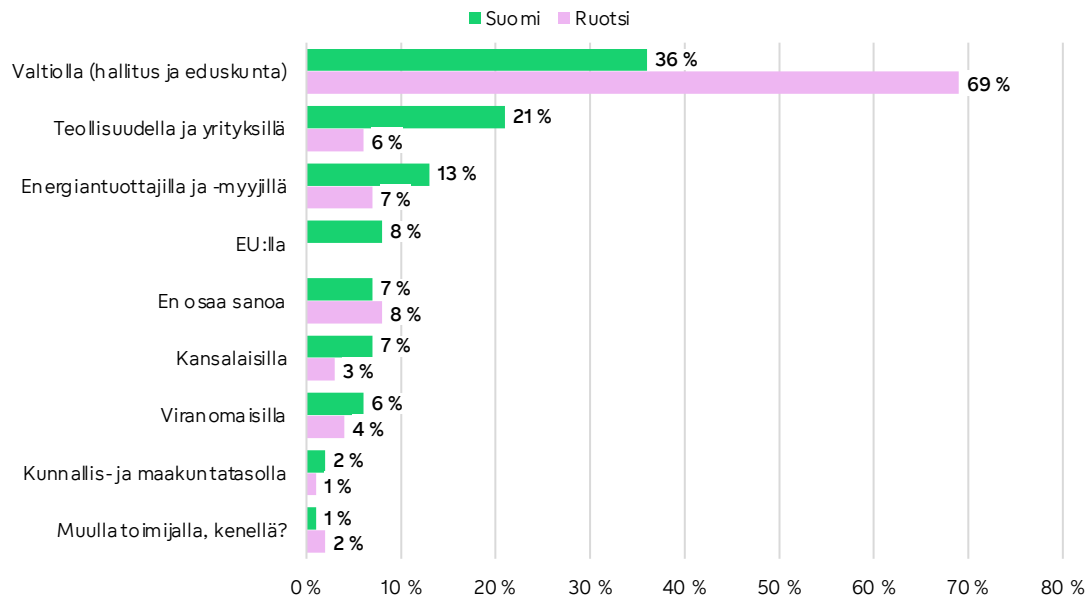
Suomalaisten mielestä vastuu sähköistymisestä on erityisesti valtiolla. Ruotsissa tilanne on erilainen. Siellä valtion rooli nähdään vielä suurempana: seitsemän kymmenestä kokee, että vastuu sähköistymisestä on ensisijaisesti valtiolla.

Suomessa joka viides näkee, että vastuu sähköistymisestä on teollisuudella ja yrityksillä, kun Ruotsissa vastaava osuus on vain 6 %.

LUOTETTAVAA VÄHÄPÄÄSTÖISTÄ SÄHKÖÄ

Fortumin rooli on tuottaa vähäpäästöistä sähköä asiakkaiden tarpeisiin ja mahdollistaa teollisuuden ja yhteiskunnan sähköistyminen.

MILLÄ TAHOLLA ON MIELESTÄSI SUURIN VASTUU SÄHKÖISTYMISESTÄ?

SÄHKÖISTYMISEN KIIHDYTTÄMINEN VAATII KYSYNTÄÄ SEN LOPPUTUOTTEILLE

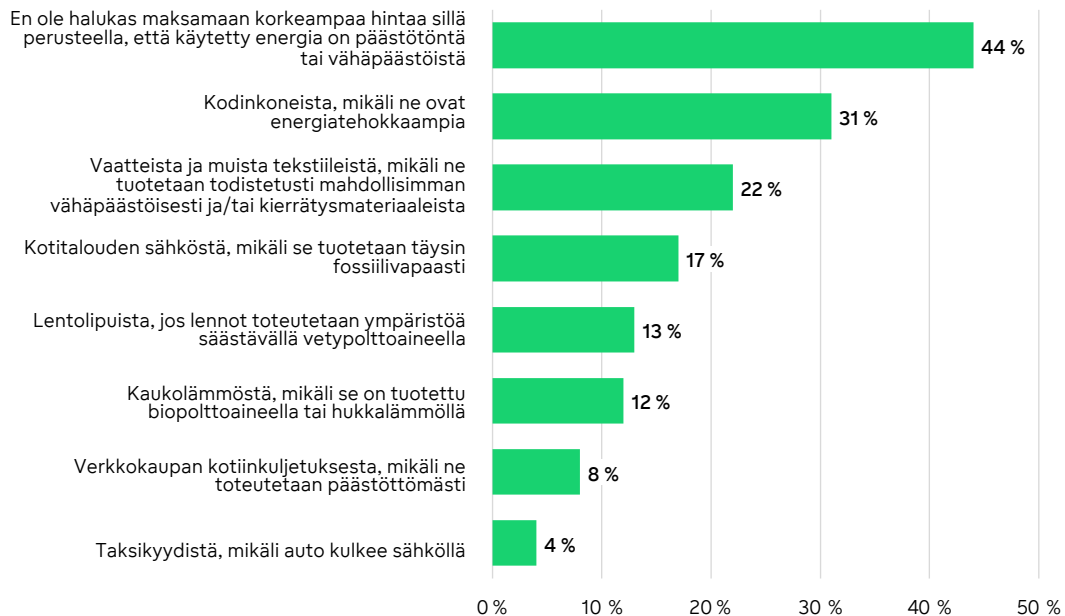
Vastaajista 44 % ei ole valmiita maksamaan korkeampaa hintaa tuotteista tai palveluista, joiden valmistamisessa käytetty energia on vähäpäästöistä.

Vastaajista 31 % on kuitenkin valmiita maksamaan enemmän kodinkoneista, jos ne ovat energiatehokkaita tai vaatteista ja muista tekstiileistä (22 %), mikäli ne tuotetaan vähäpäästöisesti tai kierrätysmateriaaleista.

INVESTOINNIT SEURAAVAT KYSYNTÄÄ

Kuluttajien haluttomuus maksaa enemmän sähköistyvän teollisuuden valmistamista, vähäpäästöisistä tuotteista vaikuttaa osaltaan teollisuuden ja sähköntuottajien investointihalukkuuteen. Teollisuus tekee investointeja uuteen tuotantoon vasta, kun sillä on näkyvyys vähäpäästöisten tuotteidensa kysyntään, ja sähköntuottajat investoivat uuteen sähköntuotantoon vasta, kun sille nähdään kysyntää teollisuudessa ja yhteiskunnassa.

KULUTTAJANA OLEN VALMIS MAKSAMAAN NYKYISTÄ ENEMMÄN:

MITEN KYSYNTÄÄ TULISI KASVATTA?

MITEN POLIITIKKOJEN JA PÄÄTTÄJIEN TULISI EDISTÄÄ FOSSIILIVAPAAN SÄHKÖN KYSYNTÄÄ?

Kysyttäessä miten suomalaisten mielestä kysyntää tulisi kasvattaa, enemmistö (51 %) vastaajista suosisi taloudellisia kannustimia, kuten verohuojennuksia tai investointitukia kysynnän kasvattamiseksi.

Julkiset hankinnat nähdään myös keinona lisätä vähäpäästöisten tuotteiden kysyntää (31 %).

HANKINNOILLA ROOLI KYSYNNÄN KASVATTAMISESSA

Julkisten hankintojen, tuotestandardien ja merkintöjen tulisi suosia materiaaleja, joilla on varmennettu vähähiilinen jalanjälki. Aloittaa voisi teräksestä, alumiinista, kemikaaleista ja akuista. Luomalla selkeää kysyntää vähähiilisille tuotteille, yhteiskunta tukee yritysten luottamusta sähköistää tuotantolinjoja ja ankkuroida uutta tuotantoaan Suomeen.

FORTUMIN EHDOTUKSET SÄHKÖISTÄMISEN EDISTÄMISEKSI

Sähköistymis- ja ilmastotavoitteista on pidettävä kiinni

Sähköistyminen vaati pitkäjänteistä ja ennustettavaa politiikkaa niin Suomessa kuin EU-tasollakin. Avainasemassa ovat sähköistymis- ja ilmastotavoitteet, joista ei nyt ole varaa lipsua, jotta edellytykset uusille vähäpäästöistä sähköä käyttäville investoinneille olisivat mahdollisimman hyvät.

Fossiilivapaus tulee asettaa mahdollisuuksien mukaan vaatimukseksi julkisissa hankinnoissa

Valtion, kuntien, kuntayhtymien ja hyvinvointialueiden sekä hyvinvointiyhtymien julkiset hankinnat vuonna 2024 olivat yhteensä noin 38 miljardia euroa.

Fossiilivapaan energian vaatimuksilla osana julkisten hankintojen kriteeristöä voi olla suuri välillinen vaikutus sähköistymiseen.

Teollisuuden pitkäaikaisten sähkösopimusten tekoa tulee helpottaa valtion takauksilla

Valtion takaukset teollisuuden pitkäaikaisille sähkösopimuksille eli niin sanotuille PPA – sopimuksille on nopea ja suhteellisen helppo tapa edistää sähkön käyttöä.

Kuntien taloudelliset kannusteet investointien hyväksymiseen tulee säilyttää

Selkeä taloudellinen hyöty kasvattaa sähköntuotantoinvestointien paikallista hyväksyttävyyttä.

Sekä uusien tuuli- ja aurinkovoimainvestointien varmistamiseksi että jo olemassa olevan vesivoiman toimintaedellytysten säilyttämiseksi on tärkeää, että kunnat saavat kiinteistöverojen ja kuntien valtionosuusjärjestelmän kautta täyden hyödyn alueellaan olevista voimalaitoksista. Valtionosuusjärjestelmää uudistettaessa, kuntien voimalaitoksista saamaa hyötyä ei saa vähentää.

Ennakoitava investointiympäristö tulee säilyttää

Investointien houkuttelemiseksi on erittäin tärkeää huolehtia siitä, että Suomessa on ennakoitava ja investointeihin kannustava sääntely-ympäristö.

Kannustava investointiympäristö vähentää investointeihin liittyviä riskejä ja lisää investointihalukkuutta sekä sähkön tuotantoon että sitä käyttävään teollisuuteen.

Datakeskusten sähköveron ennakoimaton moninkertaistaminen on esimerkki investointeja haittaavasta politiikkatoimesta, jonka kaltaisia muutoksia ei tule jatkossa toteuttaa.

Fortum teetti Norstatilla syyskuussa 2025 kyselyn, jonka tavoitteena on kartoittaa kansalaisten näkemyksiä Suomen siirtymästä kohti sähköistynyttä yhteiskuntaa sekä siihen liittyviä mahdollisuuksia ja haasteita.

Sähköistyminen on keskeinen osa Fortumin strategiaa. Sen vuoksi Fortum haluaa edistää avointa vuoropuhelua, kun Pohjoismaat siirtyvät kohti sähköistyvää tulevaisuutta.

LISÄTIETOJA:

Hetta Huittinen-Naskali

johtaja, Suomen viestintä- ja yhteiskuntasuhteet, Fortum

hetta.huittinen-naskali@fortum.com

040 033 9597

Fortum News Desk

newsdesk@fortum.com

040 198 2843

Powering a thriving world

